

Aksel Larsen: Jeg er glad for, at jeg nu kan få lejlighed til at takke den højtærede udenrigsminister. Jeg takker for tilsagnet om, at man vil gå med til, at vort forslag bliver behandlet nærmere i et udvalg, for dér kan der jo blive lejlighed til en langt mere indgående drøftelse af det, end vi kan få her. Jeg ville selv have foreslået noget sådant, og jeg forstår, at det i alt fald vil få regeringens tilslutning.

Tillad mig at sige i øvrigt, at jeg ved udmærket vel, at socialdemokratiet har været tilhænger af Danmarks totale, isolerede afrustning, og jeg erindrer særdeles godt den argumentation, man anvendte, da socialdemokratiet var tilhænger af Danmarks isolerede afrustning. Jeg ved også, at man dengang sagde, at vi ville vise vejen for andre; det kunne altså få nogen international betydning, om Danmark afrustedes. Men — siger den højtærede udenrigsminister — det gav ikke noget resultat. Men Danmark afrustedes jo heller ikke — det er sagen; vi viste ikke eksemplet. Det endte med, at vi i stedet for at afruste gik den modsatte vej.

Det forekommer mig i øvrigt, at situationen nu er en helt anden, end den var mellem 1920 og 1930. Situationen nu er den, at der er en alvorlig international debat om mulighederne for, om nødvendigheden af afrustning eller international nedrustning, at det er noget, der beskæftiger folkeslagene verden over, at statsmændene må tage stilling til det og at der således skulle være større chancer for, at et eksempel, givet af et lille land, ville virke mere, end det kunne have virket mellem 1920 og 1930. Jeg tror virkelig på, at hvis et land som Danmark besluttede sig til at afruste, ville det have en meget stor indflydelse på det, man kalder den offentlige mening i landene både mod vest og mod øst. Det ville bevirke, at befolkningerne i mange lande gav sig til at sige til deres regeringer: I snakker så meget om afrustning eller nedrustning, men I foretager jer jo ingenting, ja, I går endda den modsatte vej; men her ser vi dog, at der er et land, der rent praktisk begynder at afruste. Jeg tror altså sådan set, at chancerne er større nu. I hvert tilfælde kan den omstændighed, at Danmark ikke afrustedes omkring 1930, da ikke tages

som noget bevis på, at afrustning ikke ville have haft indflydelse på befolkningerne i andre lande.

Den højtærede minister har fuldkommen ret i, at jeg i 1945, og vel endnu i 1946, var af den opfattelse, at Danmark var nødt til at sikre sig et væbnet forsvar for ikke oftere at komme ud for en 9. april. Jeg ved ikke, om jeg har grund til selvbebrejdelser i anledning af, at jeg ikke dengang var klar over, hvad de nye krigsvåben, der første gang blev brugt over for Hiroshima og Nagasaki, betød. Det er min opfattelse nu, at vi, hvad krigsvåben angår, er fjernet mere end tusind år fra 1940. Det er en helt anden situation. Den er langt, langt alvorligere, og derfor er det langt mere utænkeligt, at et lille land som Danmark med sin beliggenhed skulle have nogen som helst chance for at forsvare sig eller blive forsvaret militært. Jeg kan forsikre den højtærede udenrigsminister, at hvad mig angår, ville jeg være med til at bevilge ikke blot de 1.600 mill. kr., vi i øjeblikket giver ud til militærvæsenet, men et adskilligt større beløb, hvis jeg havde tro på, at det kunne nytte. Jeg er overbevist om, at det ikke kan nytte, og derfor vil jeg ikke være med.

Jeg gør samtidig opmærksom på — og det er ikke for at trække denne debat i langdrag — at det dog er et spørgsmål, om vort land med sin anstrengte økonomi kan tillade sig at give så mange penge ud til det uproduktive militærvæsen, som vi giver ud. Det er et spørgsmål, om vi med vor svage valutastilling kan tillade os at ofre så megen valuta på militærvæsenet, som vi gør. Men det er alt sammen noget, vi kan forhandle om i udvalget, og som kommissionen, hvis den bliver nedsat, kan undersøge nærmere; det er i alt fald noget, man også bør tage i betragtning, selv om det ikke er vort hovedargument for det rimelige i dansk afrustning.

Endelig er der spørgsmålet om, hvorvidt Danmark bør inddrages i en atomvåbenfri zone. Derom siger den højtærede udenrigsminister, at det er fuldkommen overflødigt, for Danmark er jo atomvåbenfrit. Jeg tror ikke det kan klares på den måde. En atomvåbenfri zone skulle formodentlig oprettes, støttet på en traktat med international godkendelse, således at det i hvert fald traktatmæssigt var forbudt at skaffe atom-